

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomiselvitys pohjautuu aineistoon, jonka vastausprosentti jäi erittäin alhaiseksi (lukiot 35,0 %, koulutuksen järjestäjät 35,1 % ja korkeakoulut 37,0 %). Näin ollen on ilmeistä, että selvityksessä esitetty nykytilan kuvaus tavoittaa nykytilan vain pintapuolisesti. Lukiodiplomiselvityksen aineisto painottuu lukioihin, joissa lukiodiplomien suorittaminen on yleisempää. Tämä osaltaan vääristää havaintojen edustavuutta ja näin ollen on oletettavaa, että seikat, jotka nykyisellään vaikeuttavat tai jopa estävät lukiodiplomien tarjoamista lukioissa, eivät tule näkyviksi.

Lisäksi kysely lähti korkeakouluille, jossa vastaavasti vastausprosentti oli myös matala 37 %. Kyselyyn vastasi vain neljä (4) yliopistoa ja yhdeksän (9) ammattikorkeakoulua ja vastauksista kävi selvästi ilmi, että lukiodiplomeja ei riittävästi tunneta eikä niiden merkitystä jatko-opintojen kannalta ole selvitetty.

Selvityksessä ei tule ilmi todellista tarvetta kotitalouden lukiodiplomin suorittamiseen. Lukioiden tarjonta vaihtelee ja siksi kotitalouden diplomien suorittamisen mahdollisuudet kattavasti koko Suomessa on käytännössä olematonta. Lukiotasolla kotitalouden opiskelu painottuu eri tavoin, kuin perusopetuksessa. Huono ymmärrys kotitalousoppiaineen sisällöistä ja luonteesta vaikuttaa siihen, ettei kotitaloutta tarjota lukioissa ja näin opiskelijoille ei anneta mahdollisuutta opiskella kotitaloutta

jatkumona alakoulusta lukioon. Nuoret ovat vieraantuneet ruuan raaka-aineiden tuottamisesta, jolla on globaalistikin suuri merkitys esimerkiksi ilmastovaikutuksiin.

MTK ehdottaa, että näin merkittävän uudistuksen yhteydessä tarkasteltaisiin myös uusien aineita/aihealueita lukiodiplomien suorittamiseen. Tällainen alue on esimerkiksi biotalouden lukiodiplomi, joka olisi tulevaisuuteen suuntaava ainekokonaisuus. Se sisältäisi luonnonvarojen kestävään käyttöön ja ruuantuotantoon liittyviä sisältöjä. Näitä olisivat metsien hoito ja eläinten hoito sekä peltokasvien viljely. Näistä olisi suora yhteys ja jatkumo alan korkeakouluopintoihin.

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

4) Eivät vastaa juurikaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomiselvityksen aineisto painottuu lukioihin, joissa lukiodiplomien suorittaminen on yleisempää. Tämä osaltaan vääristää havaintojen edustavuutta ja näin ollen on oletettavaa, että seikat, jotka vaikeuttavat lukiodiplomien tarjoamista lukioissa, jäävät piiloon. Lukiodiplomeja suoritetaan runsaimmin lukioissa, joissa taito- ja taideaineiden tarjonta on runsaampaa kuin keskimäärin tavallisissa lukioissa, joissa ei ole erityisiä painotuksia

Lukiodiplomien saavutettavuus ja yhdenvertaisuus ei nykyisellään toteudu riittävästi. Aineisto osoittaa, että näin on kaikkien tarjottavien aineiden osalla, mutta myös erityisesti kotitalouden lukiodiplomin suorittamisen mahdollisuuden suhteen. Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus edellyttäisi vähintäänkin, että luodaan valtakunnallinen rakenne ja että kaikissa lukioissa käytettäisiin etä- ja virtuaaliopetusta.

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Lukiodiplomit ovat huonosti tunnettuja yliopistojen keskuudessa. Lisäksi nykyisellä lukiodiplomitarjonnalla ei ole vastaavuutta kaikkien korkeakoulujen oppiaineiden sisältöihin. Tällainen on esimerkiksi maatalous- ja metsätieteiden opinnot. Uusi sopiva lukiodiplomin sisältö voisi olla biotalouden lukiodiplomi.

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammissa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemaksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukiodien kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

5) Olen täysin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Kotitalouden lukiodiplomi tulee ehdottomasti säilyttää ja sitä pitää kehittää edelleen. Kotitalouden lukiodiplomia ei tule korvata yrittäjyyden ja työelämäosaamisen diplomilla.

Työelämäosaaminen on kaikista lukiodiplomeista kuvaava lopputuotos. Eli kaikkien lukiodiplomien tulisi tuottaa kukin osalla alueellaan työelämäosaamista liittyypä se sitten taito- tai taideaineisiin.

Yrittäjyyden lukiodiplomi on sen sijaan kannatettava. Kaikista ei tule yrittäjiä, mutta yrittäjyyttä voi olla monien nykyisten lukiodiplomien aineiden ulkopuolellakin.

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

-

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

-

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

-

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

-

Susanna Aro
MTK/koulutusjohtaja